

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌
លេខ ០១.កយ.សវ-២០០៥

សារាចរ

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ជម្រាបជូន

លោក លោកស្រី ប្រធានតុលាការខេត្ត-ក្រុង

លោក លោកស្រី ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង

កម្មវត្ថុ: សេចក្តីណែនាំស្តីពីនីតិវិធីជូនដំណឹងពីសាលាក្រមកំបាំងមុខ និងការប្រគល់ដីកាកោះ ។

យោង: មាត្រា ១១៦ និង មាត្រា ១១៩ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

-សារាចរលេខ ០៤ សរច-៩៤ ចុះថ្ងៃទី២២-១១-១៩៩៤ ស្តីពីនីតិវិធីប្តឹងទាស់ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់គូក្តី
ចំពោះសាលាក្រមតុលាការខេត្ត-ក្រុង របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ខ្ញុំសូមជម្រាបលោក-លោកស្រីជ្រាបថា អំពីការជូនដំណឹងពីសាលាក្រមកំបាំងមុខ ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌក៏ដូចជា រឿងរដ្ឋប្បវេណី ដល់គូក្តីដែលមិនបានចូលខ្លួនមកចំពោះមុខតុលាការនៅពេលសវនាការ មានចែងត្រង់មាត្រា ១១៦ និង ១១៩ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរួចហើយ ប៉ុន្តែពុំបានល្អិតល្អន់តាមសភាពជាក់ស្តែង ដែលកើតមាននៅកម្ពុជាយើងនៅឡើយ ។ ហេតុដូច្នោះហើយបានជាក្រសួងយុត្តិធម៌ បានធ្វើសេចក្តីណែនាំបន្ថែមទៀតតាមសារាចរលេខ ០៤ សរច-៩៤ ចុះថ្ងៃទី២២-១១-១៩៩៤ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីនីតិវិធីប្តឹងទាស់ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់គូក្តីចំពោះសាលាក្រមតុលាការខេត្ត-ក្រុង ដែលមានខ្លឹមសារបញ្ជាក់ថា តុលាការខេត្ត-ក្រុងត្រូវធ្វើយ៉ាងណាជូនដំណឹងអំពីសាលាក្រមកំបាំងមុខនោះឱ្យបានដល់គូក្តីហើយប្រាប់គូក្តីឱ្យយល់អំពីសិទ្ធិរបស់គេ ដើម្បីឱ្យគេអាចចូលមកប្តឹងតវ៉ាទាន់ពេលវេលា ។ ប៉ុន្តែករណីនេះក្រសួងយុត្តិធម៌នៅតែបានទទួលពាក្យបណ្តឹងអំពីចំណាត់ការរបស់តុលាការ ដែលបានសម្រេចសេចក្តីហើយ តែភាគីមិនបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងអ្វីទាំងអស់ ។

ដើម្បីជៀសវាងការបាត់បង់ប្រយោជន៍ដល់គូក្តី និងដើម្បីធានាតម្លាភាពរបស់តុលាការក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ក្រសួងយុត្តិធម៌សូមធ្វើការណែនាំបន្ថែម និងកំណត់ជាគោលការណ៍សម្រាប់តុលាការអនុវត្តដូចតទៅ ៖

៤-អំពីការជូនដំណឹងពីសាលាក្រមកំបាំងមុខ ៖

នៅពេលជំនុំជម្រះ ភាគីដែលត្រូវបានតុលាការកោះអញ្ជើញត្រឹមត្រូវហើយ តែភាគីនោះមិនបានចូលខ្លួនតាមការកោះអញ្ជើញរបស់តុលាការទេ ហើយត្រូវបានតុលាការសម្រេចសេចក្តីកំបាំងមុខ តុលាការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង ពីសាលាក្រមកំបាំងមុខនោះទៅ ៖

ក-ភាគីដែលអវត្តមាននោះនៅលំនៅឋាន ទីសំណាក់ (បើគ្មានលំនៅឋាន) កន្លែងអាជីវកម្ម ឬ ទីស្នាក់ការរបស់ជននោះដោយឱ្យសាមីខ្លួនផ្តិតមេដៃទទួលនិងចុះថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ប្រគល់ និងទទួលឱ្យបានច្បាស់លាស់ព្រមទាំងប្រាប់ពីសិទ្ធិរបស់គេក្នុងការប្តឹងតវ៉ាតាមកំណត់ច្បាប់ ។

ខ-ប្រសិនបើមិនបានជួបសាមីខ្លួនដែលអវត្តមាន នៅទីកន្លែងដូចក្នុងចំណុច ខាងលើទេមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូនអាចប្រគល់សេចក្តីជូនដំណឹងពីសាលាក្រមកំបាំងមុខនោះទៅ ឱ្យសមាជិកណាម្នាក់នៅក្នុងគ្រួសារនោះដែលមានវត្តមាន ហើយដែលមានការយល់ដឹងសមរម្យក្នុងការទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនោះហើយឱ្យបុគ្គលនោះ ផ្តិតមេដៃ

ទទួល និងបញ្ជាក់ ឈ្មោះ អាយុ និងឋានៈក្នុងគ្រួសាររបស់បុគ្គលនោះ ជាមួយនឹងសាមីខ្លួនដែលអវត្តមាននោះឱ្យបាន ច្បាស់លាស់ ។

គ-ប្រសិនបើការបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹងពីសាលក្រមកំបាំងមុខនោះមិនអាចសម្រេចបានដោយ សារភាគីអវត្តមាននោះបានផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងដែលត្រូវបញ្ជូនខាងលើ ហើយទោះបីជាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូនបានខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការស្រាវជ្រាវយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែរកមិនឃើញនោះសេចក្តីជូនដំណឹងពីសាលក្រមកំបាំងមុខនោះត្រូវយកទៅ ៖

- ១-បិទនៅលំនៅឋានទីសំណាក់(បើពុំមានលំនៅឋាន)ចុងក្រោយបង្អស់របស់ភាគីអវត្តមាននោះ០១ច្បាប់។
- ២-បិទនៅទីស្នាក់ការ ឃុំ ឬ សង្កាត់ នៃលំនៅឋាន ឬ ទីសំណាក់ របស់ភាគីអវត្តមាននោះ០១ ច្បាប់ ។

ក្នុងការអនុវត្តចំណុចទី១ និងទី២ នេះ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូនត្រូវសរសេរក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដោយបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីការផ្លាស់ប្តូរលំនៅឋានរបស់អ្នកត្រូវទទួល និងការបញ្ជូននោះជូនទៅតុលាការ ហើយក៏ត្រូវមានសាក្សី ពីររូបទៀត ធ្វើជាសាក្សីផងដែរ ។

៣-ចុះផ្សាយតាមវិទ្យុជាតិ និងតាមសារព័ត៌មានផ្លូវការ ។

ឃ-ក្នុងករណី ជនដែលត្រូវទទួលការបញ្ជូននៅក្នុងចំណុច(ក) និង(ខ) ខាងលើមិនព្រមទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងពីសាលក្រមកំបាំងមុខនោះទេ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូន ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុបញ្ជាក់អំពីហេតុការណ៍នោះ ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជូនទៅតុលាការ ហើយត្រូវ មានសាក្សីពីររូបធ្វើជាសាក្សីផងដែរ ។

ង-ក្នុងករណីមិនបានជួបសាមីខ្លួនអ្នកទទួល ឬ សមាជិកគ្រួសារណាម្នាក់ទេ ប៉ុន្តែអាជ្ញាធរឃុំ-សង្កាត់ បានបញ្ជាក់ថា ឈ្មោះនេះកំពុងរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅលំនៅឋាន ទីសំណាក់ ទីកន្លែងអាជីវកម្ម ឬ ទីស្នាក់ការនោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូន គប្បីខិតខំព្យាយាម ដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរឃុំ-សង្កាត់ ស្វែងរកឱ្យបានជួបអ្នកត្រូវទទួលនោះដើម្បីអនុវត្ត តាមចំណុច ក - ខ និង ឃ ខាងលើ ។

ករណីស្វែងរកនេះ មិនទទួលបានលទ្ធផលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការបញ្ជូន ត្រូវយកលិខិតជូនដំណឹងនោះ ៖

- ១-ទៅបិទនៅលំនៅឋាន របស់អ្នកត្រូវទទួលការបញ្ជូន០១ ច្បាប់ ។
- ២-បិទនៅទីស្នាក់ការឃុំ សង្កាត់ នៃលំនៅឋាន ឬ ទីសំណាក់របស់ភាគីអវត្តមាននោះ០១ ច្បាប់ ហើយត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុបញ្ជាក់អំពីហេតុការណ៍នោះឱ្យបានច្បាស់លាស់ជូនទៅតុលាការ ហើយត្រូវមានសាក្សីពីររូបធ្វើជាសាក្សីផងដែរ ។

II-អំពីគោលការណ៍សម្រាប់អនុវត្ត ដោះស្រាយសំណុំរឿងក្តីដែលរកចុងចម្លើយមិនឃើញ

ចំពោះសំណុំរឿងក្តី ដែលតុលាការបានទទួលពាក្យបណ្តឹងពីដើមចោទហើយតែតុលាការមិនអាចកោះអញ្ជើញ ជូនដំណឹងទៅភាគីចុងចម្លើយបានចាប់តាំងពីតុលាការផ្តើមអនុវត្តនីតិវិធីដំបូងដោយសារតុលាការពុំអាចរកឃើញលំនៅឋាន ទីសំណាក់ ទីកន្លែងអាជីវកម្ម ឬ ទីស្នាក់ការ របស់ចុងចម្លើយនោះ តុលាការមិនត្រូវប្រញាប់ប្រញាប់ធ្វើការសម្រេចសេចក្តីកំបាំងមុខចុងចម្លើយឡើយ គឺតុលាការត្រូវបង្ហាញឱ្យដើមចោទប្រឹងប្រែងធ្វើការស្រាវជ្រាវស្វែងរកអាសយដ្ឋានចុងចម្លើយឱ្យអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីឱ្យចុងចម្លើយបានដឹងនិងអាចអះអាងតបត ឬ ដាក់មធ្យោបាយការពារខ្លួនចំពោះការទាមទាររបស់ដើមចោទនោះ ។ ក្នុងករណីស្វែងរកអាសយដ្ឋានរបស់ចុងចម្លើយតាមគ្រប់មធ្យោបាយហើយ ប៉ុន្តែនៅតែរកមិនឃើញទៀតនោះ តុលាការមិនគប្បីដាក់រឿងក្តីនោះជំនុំជម្រះសម្រេចសេចក្តីកំបាំងមុខចុងចម្លើយ គឺតុលាការត្រូវសម្រេចបង្អង់រឿងនោះទុកមួយអន្លើសិន តាមដីកាបង្អង់រឿងទុកមួយអន្លើដើម្បីរង់ចាំដើមចោទស្វែងរកអាសយដ្ឋាន របស់ចុងចម្លើយឃើញពិតប្រាកដ ។

ក្នុងករណីដើមចោទ និងចុងចម្លើយទទួលរួមនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូង នៃនីតិវិធីរបស់តុលាការហើយនោះមានន័យថា ចុងចម្លើយមានឈ្មោះនិងអាសយដ្ឋានច្បាស់លាស់ ហើយបានទទួល ឬ រឹងទទឹងពុំព្រមទទួលដីកាកោះនោះ តុលាការអាចចាត់ការតាមនីតិវិធី ក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តីបន្តទៅតាមច្បាប់ ។

គោលការណ៍កំណត់អំពីការអនុវត្តប្រគល់លិខិតជូនដំណឹងពីសាលក្រមកំបាំងមុខនេះ ក៏ត្រូវយកទៅធ្វើជា
គោលការណ៍សម្រាប់អនុវត្តចំពោះការប្រគល់ដីកាកោះ និងការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចផ្សេងទៀតផងដែរ ។

ក្រោយពីបានទទួលសារាចរណែនាំនេះ ក្រសួងយុត្តិធម៌សង្ឃឹមថា លោក-លោកស្រី ជាប្រធានតុលាការ និង
ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង នឹងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយដល់មន្ត្រីរាជការទាំងអស់ក្នុងអង្គភាពរៀងៗខ្លួន ដើម្បីអនុ
វត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៥
រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវង្សនា

ចម្លងជូន

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- ដើម្បីជូនជាប
- តុលាការកំពូល និង មហាអយ្យការ
- សាលាឧទ្ធរណ៍ និង មហាអយ្យការ
- ដើម្បីជូនជ្រាប និងអនុវត្ត
- ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ